

- // Наука глазами гуманитария / отв. ред. В. А. Лекторский. - М. : Прогресс-Традиция, 2005. - С. 483-500.
26. Шлемкевич М. Сутність філософії / М. Шлемкевич. - Париж; Нью-Йорк; Мюнхен : Б. в., 1981. - С. 87-255.
27. Шпет Г. Г. История как проблема логики: Критические и методологические исследования / Густав Шпет. - М. : Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2011. - 475 с.
28. Ящук Т. І. Філософія історії : курс лекцій / Тамара Ящук. - К. : Либідь, 2004. - 536 с.
29. Cieszkowski, August. Prolegomena do Historiozofii / August Cieszkowski. - Pozna, 1908. - 138 s.

ЗВАГЕЛЬСЬКА О. В.

КРАЄЗНАВЧІ УПОДОБАННЯ ГЕННАДІЯ ПЕТРОВА

Відомий журналіст Геннадій Терентійович Петров (1936-1996) залишив яскравий слід як талановита і щира людина. Важко одним словом сформулювати його найбільш улюблені теми, адже у творчому доробку журналіста лише газетних публікацій близько 1500.

Звичайно, на першому місці були літературознавство та історія літератури, біографії відомих земляків, пам'ятки архітектури. Проте торкався Г. Т. Петров і інших аспектів історичної пам'яті. Переважно його публікації - це оповіді, що часто ведуться від першої особи. За жанром це публіцистика, сповнена власними поглядами та широкими узагальненнями, що, у свою чергу, спиралися на могутню ерудицію автора [3]. Фактично це приклад науково-публіцистичних есе, хоча сам Г. Т. Петров, за спогадами тих, хто його добре знав, не любив прилаштовувати матеріал під конкретний жанр. Його творче кредо було - писати не на питання дня, не на замовленню тему або до ювілейних дат, а про те, що він вважав завжди актуальним.

Публіцистика - вершина журналістської майстерності. Вона потребує досконалого володіння фаховим мистецтвом, найповніше виконує функції і завдання журналістики - бути історією сучасності, впливати на суспільно-політичне життя. Далеко не кожний може стати публіцистом, для цього потрібний особливий талант, глибокі знання в різних сферах дійсності, зрозумілий стиль. Саме ці якості і поєднував у собі Г. Т. Петров.

Г. Т. Петров відкрив багато забутих сторінок історії нашого краю: організував мистецькі вечори, літературні читання, створив цілу низку портретів-нарисів про славетних земляків Я. Мамонтова, Г. Михайличенка, Н. Онацького, В. Нарбуга, П. Дорошенка, І. Ключникова та багатьох інших діячів науки і культури, імена яких в силу політичних міркувань десятиліттями були піддані забуттю [4].

Попри такий вагомий внесок, праці Г. Т. Петрова залишаються маловідомими через обмеженість інформації про самого автора та його доробок. Петров друкувався не тільки в газетах Сумщини, а й всеукраїнських виданнях протягом понад 30 років. Через відсутність точного і повного бібліографічного покажчика важко знайти ту чи іншу публікацію з певної теми. Водночас його творча спадщина має суттєве наукове значення і могла б прислужитися краєзнавцям, історикам, літературознавцям та молодим журналістам. Виданий 15 років тому бібліографічний покажчик Г. Т. Петрова не відповідає сучасним науковим стандартам та не задовольняє потреби споживачів [1].

Народився Г. Т. Петров у Сумах на вулиці Гончарній, про яку часто з захопленням розповідав. Після закінчення Глухівської школи № 1 вступив на факультет журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка, який закінчив у 1960 р. Після університету працював у Хотінській районній газеті, а з 1961 - в Сумах відповідальним секретарем газети "Вперед". Деякий час навчався в аспірантурі Інституту мистецтвознавства, фольклору і етнографії ім. М. Рильського АН України. Створив і довгі роки очолював опорний пункт видавництва "Дніпро" на Сумщині. Через газету "Вперед" намагався донести до читачів інформацію про новинки книжкового ринку. Щороку виходило близько ста відповідних нотаток. У 1981 році газету за це було відзначено другою республіканською премією [2].

З 1990 р. Г. Т. Петров працював у редакції сумського тижневика "Панорама Сумщини". Тут йому вдалося зібрати колектив небайдужих до долі України журналістів.

Г. Т. Петров був організатором культурно-масових заходів, присвячених пам'яті П. Куліша, М. Лукаша, ініціатором встановлення пам'ятних меморіальних дощок О. Олесю, М. Лисенку, Б. Грінченку. Завдяки йому на Сумщині почали проводитися Лисенківські свята мистецтв (с. Шпилівка Сумського району), Паліцинські читання (с. Залізняк Сумського району) [5].

Г. Т. Петров - один із почесних членів президії Паліцинської академії. Саме Г. Т. Петров разом з М. П. Теслею доклав величезних зусиль, аби популяризувати творчу спадщину О. О. Паліцина. Він щороку організовував Літературне свято у Залізняку - на батьківщині першого перекладу "Слова о полку Ігоревім", друкував матеріали, присвячені цій події, виступав на наукових конференціях дослідників "Слова...". Його публікації: "Без коріння саду не цвісти", "Золоте слово: Літературне свято у Залізняку", "Ні, не манкурти ми" та багато інших популяризували діяльність нашого славетного земляка, яскраво, захоплююче розповідали читачам про славетне минуле Сумщини.

Окрема заслуга - порятунок пам'ятки українського зодчества, Воскресенської церкви м. Суми, яку в 1960 роках планували знести.

Багато статей Г. Т. Петрова побудовані за логікою наукових досліджень, коли розглядається конкретний факт, у якому наявні смислові неузгодження або лакуни, відшуковуються нові матеріали, що часто дозволяють дійти зовсім нових висновків або значно уточнити попередні.

Місяцями працюючи в архівах Сум, Харкова, Києва, Москви, детально вивчаючи фонди та бібліотеки музеїв, Г. Т. Петров відшукував і опрацьовував сотні і тисячі документів, виносячи на широкий загаль раніше невідомі факти, що часто ставали базою для подальших розробок краєзнавців, учених, музейних працівників. Цей хист науковця дозволяє говорити про Г. Т. Петрова як про журналіста-дослідника.

Г. Т. Петров залишив по собі багатий архів та велике книжкове зібрання, частина якого зберігається в Обласній науковій бібліотеці.

Заповідав поховати себе на цвинтарі у Великій Чернеччині, поруч із другом поетом Анатолієм Семенютою, що й було виконано його друзями та шанувальниками.

1. Геннадій Петров : бібліографічний покажчик: до 60-річчя від дня народження . - Суми, 1996. -56 с.

2. Кислиця П. Енциклопедист : до 70-річчя від дня народження Геннадія Петрова / Земляки : альманах Сумського земляцтва в Києві. Вип. 3. - Суми, 2006. - С. 129-132.

3. Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю): довідник. Т. 1. - К. - Кам'янець-Подільський, 2003. - С. 168 - 169.

4. Матеріали науково-практичної конференції "Петровські читання". 2 червня 2006 р. - Суми, 2006. - 100 с.

5. Сумщина в іменах. Енциклопедичний довідник. - Суми, 2003. - С. 349.

БАТУРИНА В. В.

ВЕСІЛЬНИЙ ОБРЯД: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ

Весілля на нашій землі відоме з найдавніших часів - про це свідчать перші письмові згадки про весільні пісні XI ст., перші описи весільного обряду XVI-XVII ст. Спеціальне фахове вивчення цього жанру фольклору припадає на другу половину XVIII - XIX ст. Перші описи українських весільних обрядів та весільних пісень здійснили на початку XIX століття українсько-польський фольклорист Зоріан Доленга-Ходаковський та польський етнограф Лукіан Голембйовський. Вагомий внесок у справу збирання нових зразків весільного фольклору зробили Іван Вагилевич, Яків Головацький, Амвросій Метлинський, Павло Чубинський, Степан Руданський, Леся Українка та інші. Мета роботи: дослідити етапи традиційного весілля на Конотопщині.

Весільні обряди українського народу різноманітні й цікаві. Вони можуть відрізнятися в залежності від регіону, де народилися та проживають молодята, але все ж таки мають низку спільних рис.

Весіллям передувало сватання. Для проведення цього обряду існували спеціальні атрибути, за допомогою яких наречена могла показати, чи згодна вона виходити заміж за парубка.